

Poznań, dnia 20 stycznia 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Le.431.1.1.2019.6

Pani
Katarzyna Michalewicz
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
Jarogniewice, ul. Poznańska 25
64-020 Czempień

Zalecenia pokontrolne

W dniach 26 września oraz 2-4, 8 i 10 października 2019 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Lesznie, działając na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej¹, skontrolował kierowany przez Panią Dom Pomocy Społecznej, zlokalizowany pod adresem: Jarogniewice, ul. Poznańska 25, 64-020 Czempień (określany dalej *Domem* lub skrótem *DPS*). Przedmiotem kontroli była organizacja i funkcjonowanie jednostki w zakresie zgodności z ustawą o pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli. Ustalenia pokontrolne szczegółowo opisano w protokole, który został podpisany przez Panią, bez zastrzeżeń, w dniu 5 grudnia 2019 r.

W trakcie kontroli organizację i funkcjonowanie Domu w badanym zakresie oceniono pozytywnie.

Ustalono, co następuje:

Dom działa na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego w sprawie wydania Powiatowi Kościańskiemu zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej dla 67 osób niepełnosprawnych fizycznie. W dniach kontroli DPS zamieszkiwała taka właśnie liczba osób. Podstawę formalno - prawną funkcjonowania Domu stanowią ponadto: Statut nadany przez Radę Powiatu Kościańskiego oraz Regulamin organizacyjny, przyjęty przez Zarząd Powiatu Kościańskiego.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.)

Zarządzeniem Nr 0132-15/2019 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Jarogniewicach powołała Pani Zespół terapeutyczno – opiekuńczy (ZTO), w skład którego w dniach kontroli wchodziło 46 osób pracujących w ramach 34,15 etatu. Wskaźnik Zespołu terapeutyczno – opiekuńczego dla 67 osób niepełnosprawnych fizycznie, w badanym w trakcie kontroli okresie był spełniony i wynosił 0,5 na mieszkańca, co jest zgodne z wymogiem stawianym domom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. f rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej² (zwanego dalej *rozporządzeniem*).

W zakresie oceny kwalifikacji kadry kontrola wykazała, że jako Dyrektor DPS posiada Pani kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Dyrektor DPS Jarogniewice, zarządzający Domem do dnia 4 stycznia 2018 r., także posiadał odpowiednie kwalifikacje do kierowania Domem.

W zakresie liczby, wymiaru czasu pracy i kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych, Dom spełnia wymogi określone w art. 116 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o pomocy społecznej oraz w § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia. Kwalifikacje określone w obowiązujących przepisach³ spełniali w dniach kontroli także pracownicy na stanowiskach: starszego terapeuty, opiekuna, starszej pokojowej i pokojowej oraz kierownicy działów wspomagającego, opiekuńczego i gospodarczego. Zatrudnione w Domu pielęgniarki posiadały odpowiednie wykształcenie oraz aktualne prawa wykonywania zawodu pielęgniarki. Właściwe dla zajmowanych stanowisk kwalifikacje formalne posiadali również psycholog oraz kapelan.

Dom, zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem. Mieszkańcy Domu mają również zapewnioną opiekę lekarza psychiatry.

W ostatnich dwóch latach pracownicy Zespołu terapeutyczno - opiekuńczego uczestniczyli w szkoleniach na temat praw mieszkańca Domu, kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, co jest zgodne z wymogiem standardu określonym w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia.

W zakresie warunków bytowych stwierdzono, iż Dom składa się z kompleksu budynków otoczonych parkiem. Teren Domu jest ogrodzony i pozbawiony barier architektonicznych. Wejście na posesję objęte jest monitoringiem. Każdy z budynków wyposażony jest w podjazd

² Rozporządzenie z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734 ze zm.)

³ Załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.)

do wózków inwalidzkich. Budynki dwukondygnacyjne (*Betania* i *Nefesz*) są wyposażone w windę. Pomieszczenia mieszkalne pozbawione są progów. W drzwiach do pomieszczeń mieszczą się wózki inwalidzkie. Powyższe jest zgodne z wymogiem standardu wynikającym z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a - b rozporządzenia.

System przyzywowo – alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego znajduje się we wszystkich pokojach mieszkalnych, w każdym z budynków Domu, a także w sanitariatach dostępnych dla mieszkańców. W trakcie kontroli system przyzywowo - alarmowy był sprawny. Tym samym DPS spełnia wymogi § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia.

W DPS znajdują się wymagane standardem pomieszczenia takie, jak: pokoje mieszkalne jednoosobowe i wieloosobowe, pokoje dziennego pobytu, jadalnie, gabinet medycznej pomocy doraźnej, pomieszczenia do terapii i rehabilitacji, kuchenki pomocnicze, pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia, palarnie, pokój gościnny, miejsce kultu religijnego. Powyższe jest zgodne z wymogiem standardu określonym w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a-j rozporządzenia.

Pokoje mieszkalne spełniają warunki standardu pod względem liczebności mieszkańców oraz powierzchni przypadającej na mieszkańca, co jest zgodne z wymogiem określonym w § 6 ust. 1 pkt 3 lit. a - b rozporządzenia. Pokoje mieszkalne wyposażone były, w zależności od potrzeb, w łóżka lub tapczany, adekwatną do liczby mieszkańców liczbę krzeseł, szaf, szafek nocnych, ponadto w stoły oraz wyprowadzenia elektryczne w liczbie odpowiadającej liczbie zamieszkujących pokój osób. Powyższe jest zgodne z wymaganiami standardu w tym zakresie⁴.

DPS spełnia wymogi standardu w zakresie liczby pomieszczeń sanitarnych przypadających na mieszkańca. W każdym budynku Domu możliwe jest korzystanie z łazienki przez nie więcej niż sześć osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż cztery osoby. Powyższe jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia. Wszystkie pomieszczenia sanitarne Domu przeznaczone dla mieszkańców dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, co stanowi o spełnianiu przez DPS wymogu standardu określonego w § 6 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia. W budynkach *Nefesz* i *Betania* znajdują się łazienki przystosowane do kąpieli osób leżących, wyposażone w urządzenia ułatwiające wykonywanie czynności związanych z kąpielą, co jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 4 lit. d rozporządzenia. Budynek *Siloam* i *Oficyna Południowa* przeznaczone są dla osób obsługujących się samodzielnie.

⁴ § 6 ust. 1 pkt 3 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej

W przypadku pogorszenia się ich stanu zdrowia osoby te umieszczane są w budynku Betania lub Nefesz.

W dniach kontroli pomieszczenia Domu były posprzątane, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów. Powyższe świadczy o spełnianiu wymogu standardu określonego w § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia.

DPS spełnia wymogi standardu pod względem organizacji wyżywienia mieszkańców. Mieszkańcom zapewnia się 3 posiłki dziennie, tj. śniadanie, obiad z wyborem zestawu posiłków między zestawem I i II, z których jeden stanowi posiłek dietetyczny (za wyjątkiem 21.09.19 r. kiedy to na obiad był zestaw obiadowy I składający się wyłącznie z pierwszego dania, który jednocześnie był posiłkiem dietetycznym) oraz kolację. W kwestii żywienia mieszkańców personel uwzględnia indywidualne zalecenia lekarskie w zakresie przestrzegania przez mieszkańców określonej diety. Dla każdego z posiłków czas wydawania wynosi 2 godziny. Mieszkańcy mają możliwość zjedzenia posiłku w pokoju mieszkalnym oraz otrzymania pomocy przy jego spożywaniu, jeśli zachodzi taka konieczność. Dom zapewnia wszystkim mieszkańcom dostęp do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę w kuchenkach pomocniczych i jadalniach. Powyższe wskazuje na spełnianie wymogów zapisów § 6 ust. 1 pkt 6 lit. a, c-f ww. rozporządzenia, jednakże nie wyczerpuje zapisów określonych w § 6 ust. 1 pkt 6 lit. b ww. aktu prawnego.

Jak wykazała kontrola, mieszkańcy DPS w dniach kontroli zaopatrzeni byli w odzież, bieliznę i obuwie w liczbie i rodzaju adekwatnym do stanu mieszkańca oraz pory roku. Dom deklaruje, iż osobom nieposiadającym możliwości samodzielnego zaopatrzenia się w odzież i obuwie, udziela pomocy w tym zakresie. Powyższe jest zgodne z wymogiem standardu określonym w § 6 ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzenia.

Mieszkańcy otrzymują pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz mają zapewnione osobiste środki czystości, przybory toaletowe i inne przedmioty niezbędne do higieny osobistej. Wszelkie zabiegi higieniczne przeprowadzane u mieszkańców odnotowywane są w *Tabelach indywidualnej higieny osobistej mieszkańca*, z których wynika, że zarówno wymiana ręczników jak i pościeli odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. pościel wymienia jest nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, a ręczniki nie rzadziej niż raz na tydzień. Powyższe jest zgodne z wymogiem standardu określonym w § 6 ust. 1 pkt 8 lit. a - c rozporządzenia.

DPS zapewnia mieszkańcom pielęgnację, pomoc przy podstawowych czynnościach życiowych oraz pracę socjalną. Pielęgnacją oraz zaspokajaniem podstawowych potrzeb

mieszkańców zajmuje się personel pielęgniarski, opiekuńczy i pokojowe. Czynności podejmowane w ramach pielęgnacji i opieki odnotowywane są w Raportach pielęgniarskich i opiekuńczych. W trakcie kontroli Domu podjęła Pani decyzję o zmianie sposobu dokumentowania przebiegu dyżurów, w ten sposób, że raporty z dyżurów dziennych i nocnych sporządzane będą w jednym zeszytach przez pielęgniarki i opiekunów. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych deklarację wprowadzono w życie.

Pracownicy socjalni dla każdego mieszkańca prowadzą teczkę z dokumentacją socjalną, obejmującą całość spraw od momentu ubiegania się o umieszczenie w DPS, poprzez przyjęcie mieszkańca do Domu, aż do dnia opuszczenia Domu (ewentualnie śmierci). Powyższe jest zgodne z wymogiem standardu określonym w § 5 ust. 1 pkt 2 lit a-c oraz § 6 ust. 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia.

W odniesieniu do stosowania przymusu bezpośredniego wobec mieszkańców poinformowała Pani, iż: *„W okresie od 1 stycznia 2018 r. nie zostały odnotowane przypadki zastosowania przymusu bezpośredniego wobec żadnego z mieszkańców Domu. W sytuacji dopuszczenia się zamachu przeciwko bezpieczeństwu, życiu lub zdrowiu własnemu lub innej osoby, każdorazowo wzywano było Pogotowie Ratunkowe (...)”*.

DPS dysponuje pomieszczeniami do terapii i rehabilitacji, a organizowaniem i prowadzeniem zajęć terapeutycznych z mieszkańcami zajmują się terapeuci i psycholog. W Domu zorganizowano m.in.: pomieszczenie do rehabilitacji z UGUL, pomieszczenie wielofunkcyjne do zajęć z arteterapii, zajęć edukacyjno – aktywizujących, gimnastyki porannej, pracownię terapii zajęciowej, „Sklepik terapeutyczny”, kuchenkę terapeutyczną oraz salę do muzykoterapii. Jak wykazała kontrola, przebieg zajęć terapeutycznych jest na bieżąco dokumentowany w sposób umożliwiający uzyskanie informacji na temat uczestników zajęć, wykonywanych przez nich czynności, funkcjonowania mieszkańców w trakcie zajęć, nastawienia danego mieszkańca do proponowanej mu określonej formy terapii i rehabilitacji oraz uzyskanych w ich przebiegu rezultatów. Powyższe jest zgodne z wymogiem określonym w § 5 ust. 1 pkt 3 lit a -b oraz § 6 ust. 1 pkt 10 lit. b rozporządzenia.

W DPS zorganizowano miejsce kultu religijnego. Dom zapewnia mieszkańcom możliwość kontaktu z kapłanem i udział w praktykach religijnych uwzględniając wyznanie mieszkańca, co jest zgodne z wymogiem § 6 ust. 1 pkt 2 lit. j oraz § 5 ust. 1 pkt 3 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Przy planowaniu i realizacji pracy terapeutycznej z mieszkańcami uwzględnia się potrzebę ich integracji ze środowiskiem lokalnym, konieczność stymulacji i utrzymywania kontaktu

z rodzinami oraz zaspokojenie potrzeb kulturalnych i udział w imprezach turystycznych. Powyższe stanowi o spełnianiu przez Dom wymogu wynikającego z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. e oraz § 6 ust. 1 pkt 10 lit. d rozporządzenia.

Zgodnie z wymogiem § 6 ust. 1 pkt. 10 lit. c rozporządzenia, mieszkańcy DPS mają dostęp do księgozbioru i codziennej prasy. Ponadto, mają możliwość zaznajomienia się z bieżącymi przepisami prawa ich dotyczącymi oraz prawami i obowiązkami. Powyższe jest zgodne z wymogami określonymi w § 5 ust. 1 pkt 3 lit. j rozporządzenia.

Dom zapewnia mieszkańcom warunki do rozwoju samorządności. Przedstawicielami mieszkańców jest pięcioosobowa Rada Mieszkańców. Powyższe stanowi o realizacji wymogu standardu określonego w § 5 ust. 1 pkt 3 lit. d rozporządzenia.

Dyrektor pozostaje do dyspozycji mieszkańców w godzinach swojej pracy. Wyznaczone dni i godziny, w których Dyrektor przyjmuje w sprawach skarg i wniosków podane zostały do wiadomości mieszkańców w miejscu ogólnodostępnym. Informacja o miejscu przechowywania „Księgi skarg i wniosków” została umieszczona na tablicach informacyjnych Domu. Powyższe jest zgodne z wymogiem określonymi w § 6 ust.1 pkt 10 lit. f oraz w § 5 ust. 1 pkt 3 lit. k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Mieszkańcom zapewnia się możliwość bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych zgodnie z wymogiem § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia. Postępowanie z depozytem pieniężnym i wartościowym mieszkańców odbywa się na podstawie szczegółowo określającej te kwestie *Instrukcji w sprawie trybu postępowania z depozytami wartościowymi w Domu Pomocy Społecznej w Jarogniewicach oraz Procedury postępowania w przypadku zgonu mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Jarogniewicach*. Środki depozytowe pozostałe po zmarłych mieszkańcach, stanowiące masę spadkową, są przechowywane przez DPS do momentu uregulowania spraw spadkowych i wypłacane spadkobiercom po okazaniu prawomocnego postanowienia sądu o nabyciu spadku lub notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia.

W trakcie trwania kontroli, wszystkie osoby miały pracownika pierwszego kontaktu. Dla każdego mieszkańca opracowano indywidualny plan wsparcia (IPW). Analiza indywidualnych planów wsparcia mieszkańców wykazała, iż dokumentacja w teczkach uporządkowana jest chronologicznie, prowadzona na bieżąco i zindywidualizowana. Zawiera szczegółowe informacje na temat funkcjonowania danego mieszkańca i jego zdiagnozowanych potrzeb. Dokumentowane działania personelu odnoszą się do zaplanowanych celów, które są modyfikowane w zależności od zmieniającego się stanu

mieszkańca oraz jego sytuacji życiowej. Indywidualne plany wsparcia zawierają ocenę samodzielności mieszkańców, ich preferencji w zakresie form aktywności, zainteresowań i możliwości oraz tworzone są, w miarę możliwości, przy współudziale mieszkańca. Powyższe jest zgodne z zapisami § 3 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, proszę Panią o podjęcie działania zmierzającego do realizacji zalecenia pokontrolnego poprzez:

1. Zapewnienie mieszkańcom wymogów określonych w § 6 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w zakresie zapewnienia wyboru zestawu posiłków lub możliwości otrzymania posiłku dodatkowego.

Informuję Panią, iż zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję od Pani w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie uprzejmie przypominam, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 6.000 zł.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Monika Donke – Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pani Katarzyna Michalewicz
Dyrektor Domu Pomocy Społecznej
Jarogniewice, ul. Poznańska 25
64-020 Czempin
 2. Rada Powiatu Kościańskiego
al. Tadeusza Kościuszki 22
64-000 Kościan
- aa

Dokument sporządziła: Anna Grabarska – Łyskawka – starszy specjalista, 4.02.2020 r.